

dan kan zulks welligt gelukken, indien slechts de vijand daarop niet is bedacht geweest. Eenen schijn-aanval laat men voorbedachtelijk door den vijand ontdekken, om zijne krachten te verdeelen; intusschen mag men niet nalaten den schijn-aanval zoodanig te verordenen en voor te bereiden, dat deze, bij voorkomende gunstige gevallen, tot eenen werkelijken aanval kan overgaan!»

« Wanneer men handelt ingevolge de hier opgenoemde voorzigtigheids-maatregelen, dan opent men voor zich vele kansen van goed gevolg. Intusschen is het niet te ontkennen, dat eene dusdanige versnelde belegering, tegen eene niet te zwakke bezetting, aan welker hoofd eene moedige, in de verdedigingskunst ervaren kommandant staat, altijd eene gewaagde onderneming blijft, welke onder zulke omstandigheden, dan alleen boven den langzamen, maar daarom te meer zekeren weg, de voorkeur verdient, wanneer zij door den drang der noodzakelijkheid, gebiedend gevorderd wordt.»

« Eene vesting welke eene zwakke zijde heeft, zal wel het beste tegen eene versnelde belegering gewaarborgd worden, wanneer men, vóór de verschijning des vijands, sterke afsnijdingen, gebouwd heeft, die na de bestijging der bresen, bij eene goede verdediging, niet stormenderhand veroverd kunnen worden. De verschansingen, welke men gedurende de belegering, onder het vijandelijk vuur opwerpt, zullen eenen indringenden vijand niet kunnen tegenhouden.»

Hiermede, naar ons beste weten, voldaan hebbende aan het voorgestelde bij den aanhef dezer notitiën, leggen wij de pen neder, om haar spoedig, ter bewerking van een ander onderwerp, den vesting-oorlog betreffende, weder op te vatten.

Breda,

J. C. VAN RIJNEVELD.

den 10^{den} December 1840.

DE CITADEL VAN GENT

IN HET JAAR

1 8 3 0.

Onze aandacht werd onlangs provocenderwijze getrokken op eenige zinsneden, voorkomende in den *Guide des Voyageurs en Belgique* (1), op bladz. 242; zij zijn deze:

« La citadelle qui fait partie de la deuxième ligne de fortifications du côté de la France, est située sur la hauteur du Mont Blandin, la seule partie élevée de la ville et des environs.»

(1) PAR RICHARD, Paris, chez Audin, 1836.

« Elle se distingue par sa beauté et sa solidité, mais surtout par le tracé des plans; c'est un fort bel ouvrage, tout en maçonnerie recouverte en terre.»

« Les bastions et les casemates sont à l'épreuve de la bombe et d'une construction tout à fait nouvelle; ils peuvent contenir dix mille hommes d'infanterie et de cavalerie, et forment dans l'intérieur de la place une seconde citadelle. — Malgré son inscription: Personne ne m'attaquera impunément (Nemo me impune lacessat) cette citadelle dans laquelle le colonel Destombes s'était renfermé le 1er Octobre 1830, avec 2400 hommes, capitula 18 jours après.»

Men had met eenigen grond kunnen vooronderstellen, dat de fransche schrijver — na eenen vleijenden lof toegezwaaid te hebben, aan den ongenoemden ontwerper en bouwmeester dezer vesting, namelijk aan den toenmaligen majoor-ingenieur (thans luitenant-kolonel) *Gey van Pittius*, aan wien dit werk eenen blijvenden roem verzekert — dat de fransche schrijver — zeggen wij — eenigzins meer eerbied zou gekoesterd hebben voor een voormalig officier der oude keizerlijke garde, en officier van het legioen van eer van het fransche keizerrijk. Immers de waarheid is hier zoo verduisterd, en door verzwijging der omstandigheden, waarin de kolonel Baron *Destombes* (thans generaal-majoor) destijds geplaatst was, zoo zeer verdraaid, dat zulks te meer eene regtvaardiging inroept, aangezien het bedoelde werkje, meer dan andere werken, gelezen en de daarin vermelde daadzaken, uit den aard der bestemming van het boekske, in het geheugen blijft.

Uit de aangehaalde zinsneden kan de vreemdheid wel niet anders afleiden, alsof pligtverzuim de overgave der citadel van Gent heeft berokkend. Eene zoodanige aantijging verdiende de toenmalige kolonel *Destombes* niet, en het deed ons, die de toedragt dier zaak naauwkeurig kennen, leed, den naam van dien braven hoofd-officier, met dien der verdienstelijke Hollandsche officieren, destijds onder zijne bevelen, gerangschikt te zien onder dien van enkele anderen, welke in dat ongelukkig tijdvak een gestrenger oordeel verdienden.

Onder de verzameling van stukken, dat tijdvak betreffende, hebben wij een getrouw relaas der gebeurtenissen, welke in de citadel van Gent in 1830 hebben plaats gehad, waarvan wij hieronder beknoptelijk mededeeling doen.

Tijdens het uitbreken van den Belgischen opstand, was de bedoelde citadel niet geheel voltooid. De hoofdwal en deszelfs algemeen retranchement — dat van binnen door de woongebouwen wordt gevormd, — alsmede de metselwerken van de buitenwerken, echter met uitzondering van twee ravelijns-reduits, waren afgewerkt; doch van de vijftien klepbruggen, barrières en poorten, bestonden alleen zoodanige afsluitingsmiddelen op twee punten. De meeste deuren en vensters van de gebouwen waren zelfs nog niet voorhanden, aangezien dit pronkstuk van vestingbouw van den nieuweren tijd, volgens de contracten, eerst in 1831 geheel voltooid behoeften te wezen. De citadel was ook diensvolgens geheel ongewapend, en zonder kriegsbehoefden; dewijl deze uitrustings-voorwerpen voor een gedeelte, in afwachting der algeheele voltooiing, in het oude Spaansche kasteel waren opgelegd. Op een pistoolschot afstands van den hoofdwal, stond nog eene kazerne met zware muren, voor 5000 man, mede van Spaanschen oorsprong, bestemd om af-

gebroken te worden, zoodra de gebouwen in de nieuwe citadel in staat zouden zijn de bezetting van Gent te huisvesten.

Zoodra nu, als een gevolg der Fransche Julij- en der Belgische September-omwenteling, de citadel in staat van verdediging moest worden gesteld, zoo werd ook de grootste inspanning vereischt, om haar tegen eenen onverhoedschen aanval te beveiligen. Kort na het uitbreken van den opstand te Brussel, trok eene kleine bezetting, onder bevel van den luitenant-kolonel *Groenia*, in de citadel.

Den 30sten September 1830, werd door de hooge civiele en militaire autoriteiten besloten, om de stad Gent, binnen de 24 uren, door de bezetting te doen ontruimen. Dit besluit werd dadelijk uitgevoerd, waardoor nog dienzelfden dag de navolgende troepen binnen de citadel trokken: Twee bataillons der 17de afdeeling infanterie, onder bevel van den kolonel *Baggelaar* (thans genl. majoor), sterk ongeveer 1900 man (welke, met uitzondering van eenige onder-officiëren en de helft der officieren, allen Belgen waren), het overschot van een bataillon der 5de afdeeling, sterk 600 man (Noord-Nederlanders), onder bevel van den kapitein *Langerok* (een Gentenaar), eene kompagnie veld-artillerie van 110 man (met uitzondering der officieren, allen Belgen), onder bevel van den kapitein *Kuypers* (thans majoor der rijdende artillerie); een klein detachement hussaren, onder bevel van den ritmeester *Delfosse* (die, evenals zijne manschappen, allen Zuid-Nederlanders waren), en eindelijk de staf van het groot kommando der provincie, en de plaatselijke staf.

Door de ijverige en doeltreffende maatregelen, welke de majoor-ingenieur *Gey van Pittius*, reeds dadelijk genomen had, om zijn werk, namelijk het kapitaal, voor beleediging te waarborgen, was het tegen eene overrompeling van buiten beveiligd en met 36 vuurmonden gewapend. Intusschen had men niet meer dan 36,000 fr buskruid en slechts weinige grove levensmiddelen, als meel en koebeesten, ter voeding van de bezetting, hoogstens voor den tijd van drie weken, kunnen bijeenverzamen en binnenbrengen. De kolonel *Destombes* was plaatselijke kommandant der citadel, doch niet geheel vrij om eenig initiatief te nemen, aangezien de luitenant-generaal *Baron de Gigny* en de generaal-majoor *Baron Oldenneel*, zich mede aldaar bevonden.

De majoor-ingenieur *Gey* had, als kommandant der genie, vóór het binnentrekken der troepen, aan den raad van defensie meermalen de noodzakelijkheid betoogd, om de hierboven vermelde oude infanterie-kazerne, uithoofde van haren, voor de verdediging der citadel, gevaarlijken stand af te breken, doch daartoe vooreerst geene magtiging kunnen verkrijgen. Zijne vertoogen vonden echter den 30sten September eenigen ingang, zoodat hij toestemming verkreeg om twee zijden van dit vierkantig (eene binnenplaats insluitend) gebouw af te breken. Aangezien de werkzaamheden aan den verderen opbouw der vestingwerken van zelf moesten gestaakt worden, zoo werd er tevens magtiging verleend, om de bedoelde demolatie te doen verrigten, door alle de burger-werklieden, zonder onderscheid van handwerk, waarover te beschikken was. De slooping van een gebouw, dat de Belgen, om gewigtige en te begrijpen redenen, gaaf en intact wilden houden, was, eene even moeilijke als gevaarlijke taak, te meer daar er een zeer slechte geest onder de werklieden heerschte. De geestkracht en het beleid van den toenmaligen 2den luitenant-

ingenieur *baron van Hemert* (thans 1ste luitenant), welke met die taak belast was, overwon die zwarigheden, en in twee dagen tijds was de voorgeschreven slooping voltooid.

Middelerwijl was de Brabandsche vlag den 1sten October te Gent uitgestoken, terwijl de burgerwacht de gemeenschap van de citadel met de stad afsloot.

De manschappen van de 17de afdeeling infanterie werden nu ook, in weerwil van hunnen slechten geest, in het werk gesteld om de nood- en stelling-bruggen, houten loodsen, enz., welke zich nog in menigte in de buitenwerken en drooge grachten bevonden, af te breken, en de materialen tot palisadering en andere afsluitingen te gebruiken, hetwelk onder de leiding van den 2den kapitein-ingenieur *Duyvené* en den reeds gemelden 2den luitenant-ingenieur, met zeer veel ijver werd ten uitvoer gebracht.

In den namiddag van den 5den October ontstond er eene groote gisting onder de soldaten der 17de afdeeling, die de citadel met geweld wilden verlaten; dezelve werd echter nog vóór den nacht bedwongen. Het was wel te voorzien, dat men zich voorbereid moest houden op meer dergelijke tooneelen, zoodat de majoor *Gey* nog dienzelfden avond aan den raad van defensie voorsloeg, om alle de oproevinken uit de citadel te verwijderen, doch ongewapend. Tot dat einde vermeende hij, dat men den volgenden morgen corveën moest kommanderen van 2 à 500 man ieder, onder voorwendsel van een schip met legstroo te lossen; vooronderstellende, dat indien men daartoe de onrustigste hoofden uitzocht, zij, eenmaal buiten de citadel zijnde, uiteen zouden gaan. Den volgenden morgen ten 6 ure, werd dit voorstel ten uitvoer gelegd, en met den gewenschten uitslag, zoodat, van de 240 man dier eerste corvée, slechts de 1ste luitenant dier afdeeling van den Einde en eenige onder-officiëren terugkwamen. Weinige uren daarna ontstond er echter weder een geweldig oproer, door een duizendtal muitende soldaten veroorzaakt, welke zich in massa naar de hoofpoort begaven, om die te overweldigen. Het in batterij stellen der stukken van de veldbatterij op het binnenplein, waarbij zich de majoor-ingenieur *Gey*, de kapitein dier batterij *Kuypers* en de luitenants *von Phaffenrath* en *Brand* bevonden, en waartoe de kolonel *Destombes*, welke zich juist op dat oogenblik op den hoofdwal bevond, hun het bevel had toegeroepen, was echter voldoende om dit dreigend gevaar te ontgaan; want zoodra de muitende soldaten de zunders hadden zien aansteken, liepen zij met overhaasting in de kazerne.

De kanonniërs dier batterij, ofschoon, evenals de overige hunner kameraden, meest Brusselaars, betoonden zich toen nog getrouw, hetgeen aan den loffelijken ijver hunner hierbovenvermelde officieren moet worden toegeschreven. Deze daad, ofschoon door een vierden officier dier kompagnie (welke ook korten tijd daarna in Belgische dienst overging), hoogelijk afgekeurd wordende, verhoogde intusschen niet weinig het moreel van dien troep, en werkte mede gunstig op de ontmoedigde soldaten der 5de afdeeling.

De kolonels *Destombes* en *Baggelaar* spraken bij een, daarna gehouden ongewapend, appel de infanterie toe, en vermaande haar tot trouw en gehoorzaamheid, hen beloovende, dat, zoodra de omstandigheden zulks zouden toelaten, de militairen, welke den 1sten October, volgens het gebruik, aanspraak op groot verlof hadden, huiswaarts zouden keeren. In-

tusschen liet men in den namiddag van dien dag, weder eene corvé van 260 man naar buiten trekken, waarvan slechts de officier en onder-officieren binnen de citadel terugkeerden.

De Belgische officieren der bezetting, waarschijnlijk uit bezorgdheid van geheel zonder landslieden te zullen overblijven, wanneer dit middel van vrijlating verder werd voortgezet, gaven dienzelfden avond aan den opperbevelhebber te kennen, dat zij voor de goede gezindheid der overige manschappen konden instaan. Uit dien hoofde besloot men de verdere uitzending der corveën, ofschoon tegen het advies van den majoor *Gey*, te staken.

Hoewel er dan nu ook regtstreeks geene openbare blijken van insubordinatie volgden, werden herhaalde malen de waterputten, door het inwerpen van onreinheden, kalk en het afsnijden der touwen, onbruikbaar gemaakt. De schildwachten konden of wilden zulks niet beletten, zoodat de ijverige pogingen der meergemelde genie-officieren, om de degradatiën telkens te herstellen, niets baatten, en zij dikwerf, vooral des nachts, zelfs gehoord en met steenen geworpen werden. Zij zagen zich derhalve wel genoodzaakt om de waterputten in de grachten te gebruiken, dat niet zonder gevaar van overrompeling konde geschieden. De genie en artillerie bleven intusschen ijverig werkzaam, om het bezit van de citadel te blijven verzekeren.

Op den 7den vertrokken de generaals *de Gigny* en *Oldenneel* op hooger bevel, heimelijkerwijze naar Antwerpen, zoodat de kolonel *Destombes* het opperkommando aanvaardde.

De toestand van het Noord-Nederlandsche gedeelte der bezetting werd echter van oogenblik tot oogenblik haghelijker, aangezien de Belgische officieren, door het bekend worden der driefvoudige bevorderingen, welke hunne reeds ontrouw geworden kameraden bij het nieuw bestuur te beurt vielen, alsmede van de overrompelingen van andere bezettingen, vurig naar de overgave verlangden. Zij werden echter nog steeds door den zedelijken invloed en de krachtige houding van den opperbevelhebber, der overige Nederlandsche officieren en het geringe aantal Noord-Nederlandsche onder-officieren en soldaten, in bedwang gehouden. Welke inspanning zulks van de eerstgenoemden vorderde, is gemakkelijk te begrijpen, aangezien men onophoudelijk, nacht en dag op zijne hoede moest zijn, elke beweging der Belgen moest gadeslaan, en, als het ware, steeds de hand aan den degen, het geweer of pistool moest houden. Daarbij kwam nog, dat men geene andere levensmiddelen dan brood en slecht vleesch had, daar de koebeesten in de dorre drooge grachten moesten grazen, terwijl enkele muiters nog daarenboven geruchten rondspreidden, dat de beesten vergiftigd waren.

Dat de Belgen begeerig waren om de citadel te bemagtigen, behoeft wel geen betoog; die begeerigheid was zelfs toegenomen, door de met voordacht geplaatste berigten in de Belgische bladen, dat een groote schat in de citadel verborgen was. Deze geruchten vonden algemeen geloof, zelfs zoodanig dat een Belgisch luitenant-kolonel van den staf, in den raad van defensie, vóór het vertrek der Hollandsche bezetting, van den majoor *Gey* — welke hij beweerde, dat daarvan kennis droeg — vorderde, dat geheim kenbaar te maken, hetwelk tot eene hevige woordenwisseling aanleiding gaf.

In deze omstandigheid, kwam in den avond van den 11den

October het Fransche vrijkorps van *Pontecoulant* in de stad en bezette den volgenden morgen den omtrek der citadel, waarop de kolonel *Destombes* aan de bezetting alle gemeenschap naar buiten ontzegde.

Daar de majoor-ingenieur *Gey*, in den namiddag van dien dag, op de borstwering van het bastion n°. 4, ontwaarde, dat dit korps zijne posten tot op de kruinen der glaciën uitgezet had, riep hij hun toe, zich te verwijderen, hetgeen met bedreigingen beantwoord werd, waarop hij onmiddellijk door de vijf schildwachten van het front 3—4, op hen liet vuren. De bedoelde posten trokken zich daarop vlugende terug. De Belgische officieren der 17de afdeeling, die door het schieten op het bastion waren gelokt, voerden daarop eenen zeer hoogen toon tegen den majoor, hem verwijtende, dat hij op weerlooze vrouwen en kinderen had laten vuren. De kolonel *Destombes*, zwaaide daarentegen deszelfs gedrag lof toe en beval die officieren zich dadelijk van dáár te verwijderen.

Intusschen verzochten de Belgische kapiteins dier afdeeling, den volgenden morgen eene mededeeling aan den raad van verdediging te mogen doen, hetgeen hun hoofdelijk toegestaan werd; zij verklaarden, dat wanneer de citadel aangevallen werd, hunne soldaten niet alleen niet zouden vechten, maar de wapenen tegen hunne officieren wenden, alsmede dat zij de kanonniers van de stukken zouden schieten, terwijl daarna ook de kapitein der artillerie *Kuypers* erkende, dat deze bedreiging wezenlijk aan de kanonniers gedaan was, en op zijne manschappen eenen diepen indruk had gemaakt.

De Belgische officieren van het garnizoen zonderden zich nu ook geheel van de Noord-Nederlandsche af en schenen er alzoo geen geheim meer van te maken, dat zij in de gevoelens hunner soldaten deelden.

Den 16den October werd de majoor *de Haan* naar den Belgischen generaal *Duvivier*, welke laatste binnen de stad het bevel op zich had genomen, gezonden, om over de voorwaarden van ontruiming der citadel door de Hollanders, te onderhandelen, en werden die onderhandelingen door den kolonel *Destombes* met dien generaal, op de glacis voortgezet, doch kort daarna afgebroken.

In den avond van dien dag, begon men van buiten op de schildwachten der citadel te tirilleren, waarschijnlijk om de Belgen binnen dezelve tot opstand te bewegen. De onversaagde houding des opperkommandants en der overige Nederlandsche officieren, waaronder zich een paar brave Belgen bevonden, hield de bezetting, welke onder de wapenen was gekomen, tot deszelfs pligt, terwijl het bataillon der 5de afdeeling de hoofdpoot en andere plaatsen bezette. Dit schieten, hetwelk door de bezetting op de borstwering, enkel met geweevuur beantwoord werd, duurde tot des nachts twaalf uren.

De meeste kapiteins verklaarden den daaropvolgenden morgen, dat zij bij dergelijke voorkomende gelegenheden niet meer zouden doen vuren.

Den 17den, des namiddags, werden de onderhandelingen op het glacis hervat en de kapitulatie gesloten, volgens welke alle Nederlanders, met wapenen, het vaandel der 17de afdeeling, vier veldstukken, met geladen voorwagens en al hunne goederen, zoowel de archieven van den generalen kwartiermeesterstaf en der 5de artillerie- en fortificatie-directiën, de citadel in den nacht van den 18den op den 19den October,

zouden ontruimen, terwijl de Belgische troepen dezelve nog 14 dagen voor Neêrlands Koning zouden bezet houden, en in-tusschen van uit de stad van levensmiddelen (die niet meer voorhanden waren) worden voorzien. Dien ten gevolge kwam de Nederlandsche bezetting den 22sten October behouden te Antwerpen aan.

Uit het bovenvermelde zal alzoo kunnen blijken, hoe weinig de zoo met regt gunstige vermelding van den bouw dier nieuwe citadel van Gent, tot behoud van die vesting heeft kunnen bijdragen, daar hier geenszins eenen vijand van *buiten*, maar van *binnen* te bestrijden viel, en wel in de ongunstige fysieke evenredigheid van nagenoeg vijf tot één.

BESCHOUWING

DER

LIGTE RUITERIJ EN DER ONGEREGLDE RUITERBENDEN
IN DE ONDERSCHIEDENE WERELDDEELLEN.

(*Vervolg van n°. 4.*)

II. De Hindostansche ruitery.

Bewonderenswaardig is de behendigheid en stoutheid der Indische ruiters, die, in het bezit der voortreffelijkste wapenen en met uitmuntende paarden bereden, als ligte ruitery, het ideaal van volkomenheid zouden naderen, indien zij daarbij de orde wisten te paren, waaraan de Europesche ruitery hare kracht heeft te danken; terwijl de eerste in eenzelvige bedrevenheid de laatste zeer ver te boven gaat. De Hindostansche ruiter kan, in vollen ren, van het paard springen, een piketpaal uit den grond rukken, en met een kogel uit zijn lontroer eene flesch treffen. Bij deze oefening wordt de flesch opgehangen of op den grond geplaatst; de schutter rijdt in den snelsten galop dezelve op een afstand van 16 tot 20 ellen voorbij; laat, wanneer hij tegenover dezelve is, de teugels vallen, legt aan, en zelden mist hij de flesch, hetgeen, wegens de schijnbare ongeschiktheid zijner wapenen, te meer verwondering moet baren. Bij den Europeër is het lontgeweer, om vele redenen en ook om deszelfs plompheid, afgeschafte; bij den geboren Indiër is het dus gevormde schietgeweer niet meer dan een ligt speeltuig. De eigendommelijke inrigting dezer lontgeweren, verleent aan dezelve eene verdere dragt en tevens eene meerdere trefzekerheid dan een gewoon geweer of karabijn. Tot een en ander draagt zoowel eene meerdere zwaarte als lengte bij; het gewigt veroorlooft eene vermeerdering van kruidlading, die met de lengte, de schoots-wijdte doet toenemen; zoodat een kogel uit dezelve afgeschoten, op den afstand van 800 ellen, manschappen, niet alleen getroffen, maar gekwetst heeft. Het is om het voordeel van eene verre dragt te verkrijgen, dat alle Oosterlingen de voor-

keur geven aan lange pistolen en geweren. De zwaarte dezer geweren verleent ook meerdere vastheid in den aanleg, die aanmerkelijk tot de trefzekerheid toebrengt, zooals ook de kruidontvlaming door het lonslot, zonder eenigen schock, bij het aftrekken plaats heeft, terwijl die bij het steenslot, door het overslaan van den haan, zoo ligt de rigtingslijn wijzigt.

De aanvallende en verdedigende wapens der Hindostansche ruitery zijn voortreffelijk. Een kunstig vervaardigde stalen malienkolder, een stalen helm, rond schild en strijdhandschoenen maken haar bijna onkwetsbaar voor het blank geweer, dat bij haar veel voortreffelijker dan bij de Europeanen is. De doorgaans weinig gebogene, niet zelden regte zwaarden van aanzienlijke lengte, uit het voortreffelijkste Indische staal vervaardigd en voorts tot den houw ingerigt, doen in deugd niet voor de Turksche en Persische, te Damascus, Ofen en Khorazan vervaardigde klingen, onder, terwijl de lanssen, van eene ongemeene lengte, en van bamboes, ligtheid en sterkte in eenen hoogen trap vereenigen.

Met de sabel is de Hindostansche ruiter niet minder behendig dan met de lanssen en het lontroer; over het algemeen weet hij zijne slagen beter toe te brengen dan de Engelsche ruiter, ofschoon een Engelsch bevelhebber, de overste *Shenner*, beweert, dat de Hindostanner minder in de schermkunst bedreven is, en zeldzaam iets van feinten en schijnhouwen verstaande, zich doorgaans daar ter plaats blootgeeft, waarop het eigenlijk gemunt is.

In de behandeling van paarden en derzelver bestuur wedijveren zij met de zoo beroemde Mamelukken. Dus ziet men den behendigen Hindostanschen ruiter, in een gestrekten galop, tegen een muur rennen, en wanneer men verwacht dat het paard deszelfs hoofd tegen dezen zal verpletteren, wendt hij hetzelfde met verwonderenswaardige vaardigheid daarvan af.

Deze ongeregelde ruitery oefent zich dikwijls in een soort van *tournooijspel*, waarbij zij in het bestuur harer paarden en in de behandeling der wapenen, evenveel bekwaamheid als bevalligheid aan den dag leggen. De beste lansiers dagen elkander tot ridderlijke oefeningen uit, die vaak de kampstrijden uit de middeneeuwen voor oogen stellen. Sommigen stooten met de meeste onstuimigheid naar hunne tegenstanders; anderen daarentegen gaan met de bezadigste koelbloedigheid te werk, houden de lans terug of laten haar achteloos als het ware naslepen, tot zij den kans gunstig zien, om hunnen tegenstander, wanneer deze zulks het minste vermoedt, plotseling aan te vallen, waarop zij hem met een enkelen stoot of slag, den zadel doen ruimen. Onder de verschillende krijgsoefeningen, is er vooral eene zeer belangwekkend, namelijk de zoogenaamden *Mahratten-aanval*. Hiertoe vormt het korps een front van twee gelederen, hetwelk, met den gewonen stap beginnende, en met